

พุทธประวัติ

ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ

คณะผู้เรียบเรียง

จันทร์จิรา จุมพลห้ำ

มณีวรรณ ศรีนา

เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์

มนตรี วิวาท์สุข

ภาพวาด Prakash Rav

สนับสนุน

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

๒๕๔๔.๓๐๘

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)

ศ. ๘๑๗ พ

พุทธประวัติ ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ / กรุงเทพฯ : ศูนย์คุณธรรม, ๒๕๔๔.

๑๓๙ หน้า

๑. พุทธประวัติ ๒. ชื่อเรื่อง ๓. ศูนย์คุณธรรม

พุทธประวัติ ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ

สิ่งพิมพ์อันดับที่

๒๑/๒๕๔๔

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พฤศจิกายน ๒๕๔๔

จำนวน

๓,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

๖๔/๑๖-๑๗ อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)

ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๕๕๐๐ โทรสาร ๐ ๒๖๔๔ ๕๕๐๑ Web site: <http://moralcenter.or.th>

ผู้พิมพ์

บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด ๕๐/๖ ซ.จรัญสนิทวงศ์ ๓๔/๑ ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร./โทรสาร. ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๔๕, ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๒

พุทธประวัติ ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ

เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย
เรื่อง การพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง พุทธประวัติ ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ
วิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัย

โดย

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

คำนำ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินโครงการให้ทุนสนับสนุนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ โดยให้โอกาสกับบุคคลทั่วไปได้นำเสนอโครงการวิจัยด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคณะกรรมการได้คัดเลือกโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน จำนวน ๓๓ โครงการ จากโครงการวิจัยที่ส่งเข้ามาทั้งหมด ๘๘ โครงการ

หนึ่งใน ๓๓ โครงการที่ได้รับทุน คือ หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องพุทธประวัติ ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ ฉบับนี้ผู้เขียนตั้งใจจัดทำเพื่อเป็นหนังสือประกอบการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ และได้ทำการทดลองใช้เรียบร้อยแล้ว จึงได้รับการพิจารณาให้จัดพิมพ์เผยแพร่ เนื่องจากเป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา สามารถใช้เป็นหนังสืออ่านได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน ลักษณะเด่นคือจัดทำเป็นหนังสือภาพการ์ตูน กระตุ้นให้เด็กสนใจอยากอ่าน และสนุกสนานเพลิดเพลินไปกับเนื้อหาสาระที่สั้นกระชับ ครบคลุมสาระสำคัญ อันมีส่วนเสริมให้เด็กและผู้สนใจได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเพื่อเข้าใจความเป็นมาและเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา ตลอดจนนำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนต่อไป

ศูนย์คุณธรรมขอขอบคุณคณะผู้วิจัยที่ได้พัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์นี้จนสำเร็จลุล่วง และมีคุณค่าต่อการเผยแพร่เป็นอย่างดี

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์

(นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

คำชี้แจง

หนังสือเรื่อง **“พุทธประวัติ ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ”** เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง “การพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง พุทธประวัติ ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ วิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓” ได้รับความไว้วางใจจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ณ ประเทศอินเดีย ดินแดนถิ่นกำเนิดพระพุทธศาสนา และผู้วิจัยได้มีโอกาสเดินทางไปนมัสการสังเวชนียสถาน ตลอดจนสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น สถานที่ที่พระพุทธองค์แสดงโอวาทปาฏิโมกข์ สถานที่กำเนิดมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา ฯลฯ ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ขึ้น

ขอกราบนมัสการขอบพระคุณ พระครูนิมิต จันทรประทุม พระมหาณัฐวุฒิ มะลิซ้อน พระมหาสมบัติ ทวีคุณ พระมหาดาวสยาม กล้าลอด และคณะพระนักศึกษไทย มหาวิทยาลัยเมืองพาราณสี ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ธีรวัฒน์ แสงแก้ว อาจารย์สุพัฒน์ ไพโรไล อาจารย์ศิริพร ถือมัน และว่าที่ร้อยโทอุดมภูเบศวร์ จุมพลหล้า ที่กรุณาให้คำแนะนำตรวจสอบคุณภาพงานหนังสือเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ชวัน เขียววิจิตร อาจารย์สุดี คมประพันธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลการทดลองใช้หนังสือเล่มนี้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ ๓ ขอขอบคุณ Mr.Pakash Pav ที่วาดภาพการ์ตูนพุทธประวัติ และ Mr.Ashutosh Kumar Pandav ที่เป็นล่ามในการแปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาฮินดีจนได้ภาพที่ถูกต้องและสวยงาม

อนึ่ง หนังสือเล่มนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้ถ้าไม่มีทีมงานที่ดี ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำงาน ขอขอบคุณคณะผู้ร่วมงานวิจัย อาจารย์ยมณีนวรรณ ศรีนา นายมนตรี วิวาห์สุข และนายเชษฐ์ ศิริสวัสดิ์

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ ครอบครัวจุมพลหล้า และครอบครัวศรีนา ที่คอยให้กำลังใจตลอดมา ถ้าหากมีสิ่งใดที่ผิดพลาดบกพร่องไปก็กราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ และยินดีรับคำแนะนำผ่านศูนย์คุณธรรมแห่งนี้

นางสาวจันทร์จิรา จุมพลหล้า

ตุลาคม ๒๕๕๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

พุทธประวัติ

ราชวงศ์แห่งเจ้าชายสิทธัตถะ	๓
ชาติภูมิ	๕
พระนางสิริมหามายาทรงสุบิน	๗
เจ้าชายสิทธัตถะประสูติ	๙
ถวายพระนาม-พราหมณ์พยากรณ์	๑๑
พระมารดาสิ้นพระชนม์	๑๓
เจ้าชายสิทธัตถะทรงอภิเษกสมรส	๑๕
ปราสาท ๓ ฤดู	๑๗
เทวทูตทั้ง ๔	๑๙
เจ้าชายสิทธัตถะเสด็จเยี่ยมพระนางยโสธรา (พิมพา)	๒๑
เจ้าชายสิทธัตถะทรงออกผนวช	๒๓

โกณฑัญญะชวนเพื่อนออกบวช	๒๕
แสวงหาโมกขธรรม	๒๗
บำเพ็ญทุกกรกิริยา	๒๙
ระลึกถึงเสียงพิณ	๓๑
รับข้ามรุธูปายาสของนางสุชาดา	๓๓
อธิษฐานลอยถาด	๓๕
ไสตถิยะถวายหญ้าคา	๓๗
ตรัสรู้	๓๙
เสวยวิมุตติสุข	๔๑
อุบาสกคู่แรก	๔๓
บัว ๔ เหล่า คน ๔ ประเภท	๔๕
ตัดสินพระทัยแสดงธรรม	๔๗
เสด็จโปรดปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕	๔๙
ปฐมเทศนา	๕๑
แสดงอนัตตลักขณสูตร	๕๓
ขสะออกบวช	๕๕
ปฐมอุบาสก อุบาสิกา ผู้ถึงพระรัตนตรัย	๕๗

พระอรหันต์สาวก ๖๐ รูป	๕๙
ประกาศธรรม	๖๑
แสดงธรรมโปรดภัททวัคคีย์	๖๓
โปรดขุททิลสามพี่น้อง	๖๕
โปรดพระเจ้าพิมพิสาร	๖๗
พระอัครสาวก	๖๙
โอวาทปาฏิโมกข์	๗๑
โปรดพุทธบิดา	๗๓
ราहुลบรรพชา	๗๕
ถวายพระพรเชตวันมหาวิหาร	๗๗
พระประยูรญาติออกผนวช	๗๙
พระเทวทัต ผู้ปองร้าย	๘๑
แผนการปลงพระชนม์พระพุทธองค์	๘๓
พระเทวทัตประกาศแยกตัว	๘๕
ธรรณีสูบพระเทวทัต	๘๗
พุทธบิดานิพพาน	๘๙
พระนางปชาบดีโคตมีทูลขอบวชเป็นภิกษุณี	๙๑

โปรดพุทธมารดา	๙๓
พระสารีบุตรนิพพาน	๙๕
พระมหาโมคคัลลานะ นิพพาน	๙๗
ทรงปลงอายุสังขาร	๙๙
เสด็จดับขันธปรินิพพาน	๑๐๑

ตามรอยบาทพระศาสดา ณ แดนพุทธภูมิ

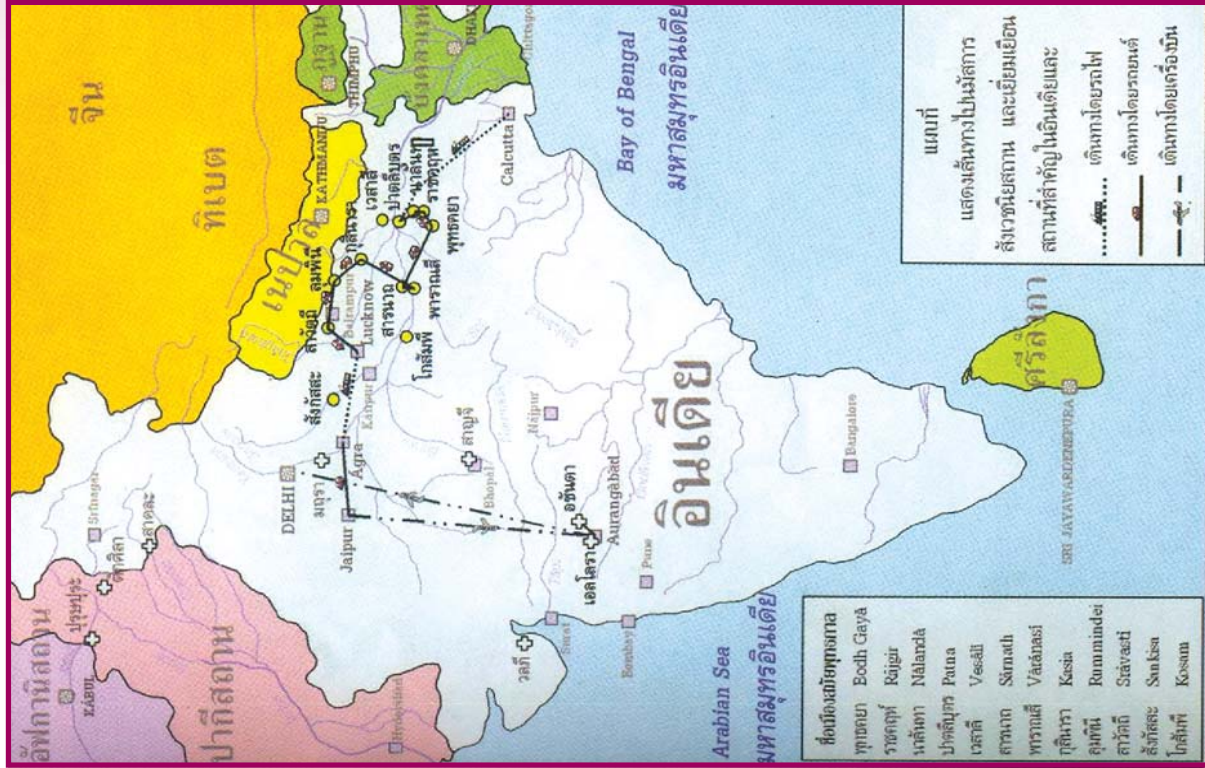
สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล	๑๐๕
ลูมพินี : ถิ่นพระศาสดาประสูติ	๑๐๗
พุททคยา : ถิ่นพระศาสดาตรัสรู้	๑๑๑
สารนาถ : ถิ่นพระศาสดาประกาศธรรม	๑๑๗
ราชคฤห์ : ถิ่นจาตุรงคสันนิบาต	๑๒๓
นาลันทา : มหาวิทยาลัยพระพุททธศาสนา	๑๒๘
สาวัตถี : ถิ่นพระศาสดาประทับอยู่นาน	๑๓๑
กุสินารา : ถิ่นพระศาสดาปรินิพพาน	๑๓๕

แผนที่อินเดียในอดีต

ที่มา : จาริกบุญ จาริกธรรม โดย พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต)

แผนที่อินเดียในปัจจุบัน

ที่มา : จาริกบุญ จาริกธรรม โดย พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต)

เส้นทางพระพุทธศาสนา

ที่มา : สูแดนพุทธองค์ อินเดีย-เนปาล โดย พระวิเทศโพธิคุณ (ว.ป.วีรยุทธโธ)